

Kateřina Spazierová:
**Změny využití krajiny 1840 – 2005 v katastrálních územích Dušníky u Rudné
a Hořelice**

Posudek oponenta bakalářské práce

Předkládaná bakalářská práce má 57 stran textu. V něm je zařazeno devět obrázků, sedm grafů, tři mapy a 11 tabulek. Mimoto práce obsahuje 12 příloh, z toho tři velké mapy. Seznam použitých pramenů obsahuje celkem 38 položek, z toho je 27 odkazů na literaturu, která byla v textu dobře použita a řádně citována. Práce má logickou a přehlednou strukturu. Grafika i text jsou zpracovány velmi pečlivě a na vysoké, v rámci bakalářských prací nadstandardně profesionální úrovni.

Cílem práce bylo charakterizovat změny využití ploch a krajiny ve dvou sousedních katastrech na okraji pražské metropolitní oblasti – Dušníky u Rudné a Hořelice. Porovnávány byly dva časové horizonty – rok 1840 dle map stabilního katastru a rok 2005 podle leteckých snímků. Volba území i období byla velmi prozíravá, neboť se jedná o navýsost zajímavou lokalitu, v níž tlak metropole vyústil v zásadní změnu funkce ze zemědělské na suburbánní - obytnou a nyní i průmyslovou. Toto atraktivní téma bylo autorkou práce uchopeno a zpracováno velmi zdařile.

Text je členěn na sedm hlavních kapitol. V úvodu jsou vhodně stanoveny výchozí teze, cíle práce a její struktura. Následuje přehled literatury, mapových a datových zdrojů, a použité techniky a metod hodnocení změn využití ploch a krajiny. Oceňuji pokus o zasazení sledované problematiky do širšího kontextu socio-geografických změn, resp. do rámce teorie prof. Hampla. Čtvrtá kapitola je krátkou, ale výstižnou analýzou přírodní a společenské složky sledovaného území. Zásadní je pátá kapitola, nastiňující hlavní výsledky práce; a především šestá kapitola, sloužící jako diskuse k dosaženým výsledkům. Oceňuji stručnost, ale přitom výstižnost a věcnost tohoto textu. Autorka prokázala důležitou schopnost zobecnit své poznatky a chápat je v širších souvislostech. Výsledky svého výzkumu pomocí GIS srovnává se statistickými údaji z již existující databáze; a zároveň s údaji za celou Českou republiku. Výstižný a kvalitní závěr konstatuje naplnění cíle práce, shrnuje hlavní výsledky, ale také nastiňuje možné nedostatky zvoleného přístupu a navrhuje určitá zlepšení do budoucna.

Z toho co již bylo řečeno je zřejmé, že se jedná o práci svým pojetím i zpracováním nadprůměrnou. Mám k ní nicméně několik konkrétních výhrad. Především jde o existenci rozporu mezi využitím ploch (ve stabilním katastru) a pokryvem ploch (na leteckých snímcích). Toto „srovnávání nesrovnatelného“ může vést ke zkreslení řady výsledků. Jsou např. rozsáhlé pozemky okolo průmyslové zóny v roce 2005, označené v mapě jako „trvalé travní porosty“, skutečně zemědělskou půdou? Na obranu autorky je nutné říci, že to není problém pouze této práce, ale především to, že si je ho sama vědoma. V textu tento rozpor zmiňuje (s. 50), ale jeho řešení je mimo rozsah bakalářské práce. Podobně je tomu s překvapivým zjištěním zvýšení

mozaikovitosti krajiny. Autorka sama (s. 48) tento fakt správně vysvětluje neoddělením intravilánu od okolní volné krajiny, ale tento problém dále nerozebírá.

Klasickou vadou tohoto typu prací je předdimenzovaný popis sledovaného území (kap. 4), resp. jeho přírodní složky. Proč autorka považuje za nutné seznamovat čtenáře s řadou irelevantních faktů typu toho, že Řípský bioregion má rozlohu 1585 km² (s. 29); proč jsou tak detailně rozebrány např. půdní podmínky když nejsou v následující vlastní práci téměř vůbec využity? Naopak rozbor společensko-hospodářské složky je spíše poddimenzován (pouhé 2 strany).

V mapě č. 2 a v příloze č. 11 (stav krajiny v roce 2005) neodpovídá legenda mapě (tři stupně zelené, růžová). V metodické části jsou popsány dva odlišné ukazatele nazvané shodně „koeficient ekologické stability“ (s. 20 a 21), což pochopitelně vyvolává zmatek. Navíc je jeden z nich v podstatě pouhou převrácenou hodnotou dále užitého „koeficientu míry antropogenního ovlivnění krajiny“ (s. 22), což chaos dále zvyšuje, a navíc jsem o tomto faktu v práci nenašel zmínku. Poznámka o „intenzifikaci zemědělské výroby“ po roce 1989 (s. 11) je nesmyslná. Na konec je třeba se pozastavit nad poněkud nelogickými názvy některých kapitol a podkapitol (např. kap. 1. se jmenuje Úvod a kap. 2. Úvod do problematiky; nebo kap. 3. Metodika má podkap. 3.4 Metody hodnocení a 3.5 Metodologie).

I přes uvedené nedostatky je nutno zopakovat, že předkládaná bakalářská práce je vysoce kvalitní, a ukazuje nadprůměrné vědecké i technické schopnosti a znalosti autorky i její zaujetí pro danou problematiku. Věřím, že se tato analýza stane základem pro magisterskou práci autorky, a že se získané poznatky pokusí publikovat. Práci vřele doporučuji k obhajobě se známkou výbornou.

Jako námět na diskusi lze navrhnou např. řešení rozporu mezi hodnocením využití a pokryvu ploch, nebo komentování použitelnosti různých ukazatelů struktury krajiny (KAO, KES, mozaikovitost).

Mgr. Jan Kabrda
Praha, 12. 6. 2006